

Výroční zpráva
Univerzitního archivu Mendelovy univerzity v Brně
za rok 2014

Brno, 2.3 .2015
Vypracovala: PhDr. Alena Mikovcová

a) Všeobecné informace

Univerzitnímu archivu Mendelovy univerzity v Brně byla dne 19. 1. 2012 udělena Ministerstvem vnitra ČR akreditace pro výkon působnosti veřejného specializovaného archivu.

Zřizovatelem Univerzitního archivu je Mendelova univerzita v Brně, Zemědělská 1, 613 00 Brno (ve zkratce MENDELU).

Univerzitní archiv není samostatnou součástí rektorátu univerzity. Je začleněn do rektorátního pracoviště Kancléřství.

b) Personální podmínky archivu

Personálně je Univerzitní archiv obsazen 2 pracovníky s vysokoškolským vzděláním v příslušném oboru (PhDr. Alena Mikovcová od 1. 9. 1992, Mgr. Silvie Hanáková od 1. 3. 2012).

Vzhledem k dlouhodobé pracovní neschopnosti Mgr. Hanákové zpracovávala v prosinci 2014 posluchačka FF MU Nelly Fojtů rozsáhlé přírůstky Sbírek diplomových a bakalářských prací formou dohody o provedení práce. Výhledově bude přijat/a nový archivář/ka na zástup za mateřskou dovolenou.

c) Celkové množství uložených archiválií

Počet fondů a sbírek: 143

Počet běžných metrů celkem: 2062,83

Stupeň zpracovanosti archivních souborů: zpracováno 36,42%, nezpracováno 63,58%

Počet archivních pomůcek: 109

d) Výběr, zpracování a využívání

V roce 2014 bylo vyřízeno 23 skartačních návrhů, ke kterým byly vydány příslušné skartační protokoly. Skartační řízení proběhla na pracovištích **rektorátu** (Kancléřství - sekretariát rektora; Oddělení účelových zařízení, Zahraniční oddělení, Ekonomický odbor, Referát Acta Universitatis a Folia Universitatis v likvidaci). Výběr archiválií ve skartačním řízení byl uskutečněn také na **celouniverzitních pracovištích** (Ústav informačních technologií, Ústav vědecko-pedagogických informací a služeb – Vydavatelství, Institut celoživotního vzdělávání). Skartační řízení bylo provedeno na **Provozně ekonomické fakultě** (sekretariát děkana, Ústav managementu, Ústav informatiky, Ústav účetnictví a daní). Dále skartovaly ústavy **Lesnické a dřevařské fakulty** (Ústav hospodářské úpravy lesa a aplikované geoinformatiky, Ústav geoinformačních technologií, Ústav lesnické a dřevařské ekonomiky a politiky, Ústav lesnické a dřevařské techniky, Ústav nábytku, designu a bydlení). Skartační protokoly byly vydány i ústavům **Agromomické fakulty** (Ústav agrochemie, půdoznalství, mikrobiologie a výživy rostlin, Děkanát – studijní oddělení) a Vysokoškolskému sportovnímu klubu MENDELU Brno. Připravovaná skartace na Ústavu ovocnictví **Zahradnické fakulty** se nerealizovala pro nemoc tamní pracovnice.

V mimo skartačním řízení předal do univerzitního archivu prof. Ing. Václav Tlapák, CSc., bývalý akademický pracovník MENDELU další část svého osobního fondu.

V roce 2014 bylo evidováno 73 přírůstků archiválií (vnějších změn) v rozsahu 214, 84 bm. Byly vytvořeny 4 fondy nových celouniverzitních pracovišť (Centrum transferu technologií Mendelova univerzita Brno, Centrum sportovních aktivit Mendelova univerzita Brno, Univerzitní mateřská škola „Hrášek“ Mendelova univerzita Brno, Sběrka Folia Universitatis).

Archiválie jsou využívány v internetové databázi „Encyklopedie města Brna“. Archiv jako člen autorského kolektivu Encyklopedie ukládá údaje do administrátorské verze speciálního programu, a tak může široké veřejnosti zpřístupnit své bohatství. Rovněž jsou trvalou součástí www univerzity s názvem „Letopisy MENDELU“, dostupné na: <http://mendelu.cz/25084->.

Žadatelům byly vystaveny náhradní doklady (duplikáty diplomů, vysvědčení, a dodatků k diplomu), potvrzení o studiu, výpisy zkoušek, opisy sylabů, ověřování vzdělání a nabytí vysokoškolských titulů. Do 31. 12. 2014 bylo vyhotoveno 86 dokumentů správní agendy.

Bylo vypracováno 78 rešerší. Archiv navštívilo 82 badatelů (100 návštěv), kterým bylo zapůjčeno 791 dokumentů. Badatelé si zhotovili celkem 3 305 digitálních fotografií a kopií a archiv pořídil 1118 xerokopií a 127 skenů.

V souvislosti oslavami 95. Výročí zřízení Vysoké školy zemědělské v Brně (VŠZ), předchůdkyně dnešní Mendelovy univerzity v Brně, byly dohledávány dokumenty k její historii, historii jednotlivých fakult a ústavů (55. výročí založení provozně ekonomické fakulty, 50. let výuky pedagogiky, k historii ústavu geodézie a fotogrammetrie). S výhradním použitím archivních dokumentů byla vydána aktualizovaná publikace PhDr. Aleny Mikovcové „Historie Mendelovy univerzity v datech a obrazech 1919-2014“. Rozsáhlé archivní celky byly poskytnuty zahraničním badatelům zkoumajícím působení studentů ze Slovenska, z Ukrajiny na VŠZ v Brně. Větší množství archiválií bylo vyhledáno ke studiu činnosti karaitské emigrace v Brně, dále zpracovatelům Encyklopedie právnických dějin a Biografického slovníku českých zemí. Národnímú památkovému ústavu, územní památkové správě v Kroměříži, Správě státního zámku Arcibiskupského zámku a zahrad Kroměříži byly zapůjčeny dokumenty z osobních fondů profesorů Konšela a Polanského k expozici výstavy „Rozumný les“ v arcibiskupském zámku v Kroměříži.

Archiv provedl výběr dokumentů o životě a díle významných osobností univerzity a z nich poskytl žadatelům informace včetně jejich kopií a digitalizátů.

e) Stav archiválií

Archiv nespravuje žádnou AKP a NKP.

K 27. 2. 2015 byla provedena kontrola fyzického stavu archiválií. Bylo zjištěno, že charakter poškození 1 - křehký lámavý vykazuje 616,50 bm, charakter 2 – trhliny, přelomení bylo shledáno u 1 295,05 bm, charakter 3 – poškození plísněmi vykazuje 1438,58 bm, charakter 4 – poškozený hmyzem vykazuje 318, 36 bm, charakter poškození 5 – poškozený hlodavci vykazuje 317,26 bm, charakter poškození 7 – poškozený teplem vykazuje 1053, 78 bm, charakter 8

– vodou vykazuje 595, 10 bm, charakter poškození 9 – rzí vykazuje 1052,57 bm, charakter poškození 11 – prachem vykazuje 2003, 92 bm, charakter poškození 12 – poškozený světlem vykazuje 1109, 39 bm, charakter poškození 99 – jiné vykazuje 9, 05 bm.

f) Mimořádné úkoly nařízené MV ČR

Mimořádné úkoly nařízené MV ČR nebyly v roce 2014 zadány.

g) Koncepční a metodická pomoc, předarchivní péče

Pro perspektivní vedení elektronického systému spisové služby na MENDELU byly zpracovány připomínky k tzv. otevřené spisové službě (open-source) z hlediska Metodického návodu pro kontrolu výkonu spisové služby vedené prostřednictvím elektronických systémů spisové služby u veřejnoprávních původců.

Byly zpracovány připomínky k zavádění systému oběhu dokumentů určených k podpisu pana rektora mimo existující univerzitní elektronický systém spisové služby.

Byly formulovány připomínky k postupu archivování dokumentace projektů řešených v rámci Strukturálních fondů EU na univerzitě.

V souvislosti se skartačním řízením byly provedeny archivní dohlídky uložení dokumentů ve spisovně Institutu celoživotního vzdělávání, na děkanátu Agronomické fakulty a v Oddělení účelových zařízení rektorátu. V souvislosti s ukončením činnosti Referátu Acta Universitatis a Folia Universitatis a s předáváním funkcí rektora a kvestorky byly poskytnuty metodické rady k převodu dokumentů a ke skartačnímu řízení. Všem skartujícím pracovištím byla poskytnuta ze strany archivu koncepční a metodická pomoc.

e) Konzervace a restaurování archiválií

Archiv nemá vlastní konzervátorskou dílnu.

f) Studentské praxe, odborné stáže a exkurze v univerzitním archivu

Univerzitní archiv se ujal vedení odborné praxe studentů Obchodní akademie, Střední odborné školy knihovnické a Vyšší odborné školy knihovnické v Brně. Pro studenty této střední školy byla připravena také exkurze v archivu doplněná výstavkou archiválií.

Archiv zorganizoval a vypracoval odborný program pro stáž posluchačů archivnictví a pomocných věd historických Filozofické fakulty Masarykovy univerzity v Brně ve zdejším archivu. Studentům se dostalo teoretického poučení i praktického výkladu s ohledem na funkci a obsah specializovaného akreditovaného univerzitního archivu a poté samostatně řešili zadané úkoly.